

Bruxelles, 17.7.2020.
COM(2020) 327 final

IZVJEŠĆE KOMISIJE

**EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU I REVIZORSKOM SUDU
O JAMSTVENOM FONDU ZA VANJSKA DJELOVANJA I UPRAVLJANJU NJIME
U 2019.**

{SWD(2020) 136 final}

Sadržaj

1.	Uvod	2
2.	Financijsko stanje i značajne transakcije Jamstvenog fonda	2
2.1.	Financijsko stanje Jamstvenog fonda na dan 31. prosinca 2019.	2
2.2.	Značajne transakcije Fonda u 2019.	3
2.2.1.	Aktiviranje sredstava Jamstvenog fonda u 2019.	3
2.2.2.	Izdvajanje rezervacija za Jamstveni fond u 2019.	3
2.3.	Značajne transakcije nakon izvještajnog datuma (na kraju ožujka 2020.)	3
3.	Nekonsolidirani financijski izvještaji Fonda	3
3.1.	Nekonsolidirano financijsko stanje na dan 31. prosinca 2019.	4
3.2.	Nekonsolidirani izvještaj o financijskom rezultatu	5
4.	Upravljanje imovinom Jamstvenog fonda	6
4.1.	Investicijska politika	6
4.2.	Rezultati i tržišna kretanja u 2019.	7
5.	Aktiviranje sredstava Jamstvenog fonda	7
6.	Naknade EIB-u	7

1. UVOD

Uredbom Vijeća (EZ, Euratom) br. 480/2009 od 25. svibnja 2009. („Uredba”)¹ osnovan je Jamstveni fond za vanjska djelovanja („Fond”) da bi se isplate vjerovnicima Unije mogle izvršiti ako korisnici zakasne s otplatom zajmova koje je Europska unija odobrila ili za koje jamči. U skladu s člankom 7. Uredbe Komisija je financijsko upravljanje Fondom povjerila Europskoj investicijskoj banci (EIB) na temelju sporazuma između Europske unije i EIB-a od 25. studenoga 1994., naknadno izmijenjenog 23. rujna 1996., 8. svibnja 2002., 25. veljače 2008., 9. studenoga 2010. i 28. rujna 2018.² („Sporazum”).

Člankom 8. Uredbe propisano je da Komisija za svaku financijsku godinu do 31. svibnja sljedeće godine Europskom parlamentu, Vijeću i Revizorskom sudu dostavlja izvješće o stanju Fonda i upravljanju Fondom na kraju prethodne kalendarske godine.

Ovo izvješće zajedno s radnim dokumentom službi Komisije sadržava tražene informacije. Temelji se na podacima koje je dostavio EIB u skladu sa Sporazumom.

2. FINANCIJSKO STANJE I ZNAČAJNE TRANSAKCIJE JAMSTVENOG FONDA

2.1. Financijsko stanje Jamstvenog fonda na dan 31. prosinca 2019.

Ukupna vrijednost Jamstvenog fonda iznosila je 2 828 738 292,88 EUR na dan 31. prosinca 2019. (2 609 881 747,51 EUR na dan 31. prosinca 2018.) (vidjeti Prilog radnom dokumentu službi Komisije: financijski izvještaji Jamstvenog fonda koje je dostavio EIB).

Ukupna vrijednost bilance Fonda povećana je za oko 218,86 milijuna EUR u 2019. To se uglavnom objašnjava sljedećim:

Povećanja:

- doprinos iz proračuna EU-a (iznos rezervacije) u iznosu od 240,15 milijuna EUR radi usklađenja Fonda na ciljani iznos u visini od 9 % ukupnih nepodmirenih obveza,
- ekonomski rezultat od financijskih transakcija iznosio je 25,13 milijuna EUR,
- vrijednost portfelja povećala se za 8,6 milijuna EUR zbog usklađenja njegove vrijednosti na tržištu.

Smanjenja:

- intervencije Fonda radi pokrića zakašnjelih plaćanja u ukupnom iznosu od 54,9 milijuna EUR.

¹ SL L 145, 10.6.2009., str. 10.; Uredbom je kodificirana i stavljena izvan snage Uredba (EZ, Euratom) br. 2728/94 od 31. listopada 1994. o osnivanju Jamstvenog fonda za vanjska djelovanja. Izmijenjena je 14. ožujka 2018. Uredbom (EU) 2018/409 Europskog parlamenta i Vijeća.

² Dodatni sporazum br. 5 Sporazumu između Europske unije i Europskog investicijskog fonda o upravljanju Jamstvenim fondom, vidjeti Ares(2018)5207374, 10.10.2018.

2.2. Značajne transakcije Fonda u 2019.

2.2.1. Aktiviranje sredstava Jamstvenog fonda u 2019.

Sirija

Nepodmirivanje dospjelih obveza po zajmovima koje je EIB odobrio Siriji nastavljeno je u 2019. Stoga je EIB u skladu sa sporazumom o jamstvu između EU-a i EIB-a do 31. prosinca 2019. dodatno 14 puta aktivirao sredstva Jamstvenog fonda EU-a u ukupnom iznosu od 54,91 milijun EUR (vidjeti točku 5.).

2.2.2. Izdvajanje rezervacija za Jamstveni fond u 2019.

U veljači 2019. iz proračuna je u Fond preneseno 103,2 milijuna EUR, što odgovara iznosu rezervacije za 2018.

U veljači 2019. izračunan je i doprinos Fondu iz proračuna EU-a za 2020. te mu je u veljači 2020. preneseno 240,15 milijuna EUR. Taj je iznos izračunan na temelju članaka 3. i 5. Uredbe.

U članku 3. Uredbe utvrđen je ciljani iznos Fonda od 9 % ukupnih nepodmirenih obveza koje proizlaze iz svake transakcije, uvećano za sve pripadajuće neplaćene dospjele kamate.

U članku 5. Uredbe navodi se da se iznos koji se u Fond prenosi iz proračuna u godini $n + 1$ izračunava na temelju razlike između ciljane vrijednosti i vrijednosti neto imovine Fonda na kraju godine $n - 1$, izračunane na početku godine n .

Radi usklađenja Fonda na vrijednost od 9 % ukupnih nepodmirenih obveza, iznos od 240,15 milijuna EUR izračunan je na temelju nepodmirenih transakcija pokrivenih jamstvom na dan 31. prosinca 2018. i unesen u proračun EU-a za 2020. kao rezervacija za Fond. Vijeće i Europski parlament odobrili su taj iznos i priznali ga kao imovinu (potraživanje) Fonda u bilanci na dan 31. prosinca 2019.

2.3. Značajne transakcije nakon izvještajnog datuma (na kraju ožujka 2020.)

U veljači 2020. navedeni iznos rezervacije od 240,15 milijuna EUR prenesen je iz proračuna EU-a u Fond.

U siječnju i ožujku 2020. uplaćeno je ukupno 10,6 milijuna EUR aktiviranjem sredstava za obveze koje Sirija nije podmirila (3,2 milijuna EUR i 7,4 milijuna EUR, uključujući novčane kazne koje je EIB obračunao).

3. NEKONSOLIDIRANI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI FONDA

Nekonsolidirani financijski izvještaji Fonda sastavljeni su za računovodstvene operacije koje nisu bile uvrštene u financijske izvještaje Fonda koje je sastavio EIB (vidjeti radni dokument službi Komisije) i dio su konsolidiranih financijskih izvještaja EU-a.

3.1. Nekonsolidirano financijsko stanje na dan 31. prosinca 2019.

Bilanca – imovina

	31. prosinca 2019.	31. prosinca 2018.
DUGOTRAJNA IMOVINA	2 312 151 734	2 275 342 664
Financijska imovina	2 312 151 734	2 275 342 664
KRATKOTRAJNA IMOVINA	277 139 064	231 316 149
Financijska imovina	233 048 865	189 758 096
Potraživanja	1 290 863	–
Novac i novčani ekvivalenti	42 799 336	41 558 053
UKUPNA IMOVINA	2 589 290 798	2 506 658 813

Bilanca – obveze

	31. prosinca 2019.	31. prosinca 2018.
SREDSTVA SUBJEKATA KOJI DOPRINOSE	2 407 419 308	2 295 687 144
Doprinos Europske komisije	1 950 195 297	1 846 972 362
Revalorizacijska pričuva	20 859 023	12 227 192
Zadržana dobit	436 364 988	436 487 590
DUGOROČNE OBVEZE	111 685 549	159 153 609
Financijske rezervacije	111 685 549	159 153 609
KRATKOROČNE OBVEZE	70 185 941	51 818 060
Financijske rezervacije	49 709 547	50 777 871
Obveze za financijska jamstva	19 590 000	
Dugovanja	886 394	1 040 189
UKUPNA SREDSTVA SUBJEKATA	2 589 290 798	2 506 658 813

KOJI DOPRINOSE + OBVEZE		
--------------------------------	--	--

Razlika od 239,4 milijuna EUR između ukupne nekonsolidirane vrijednosti bilance Fonda (2 589 290 798 EUR) i vrijednosti Fonda u financijskim izvještajima koje je sastavio EIB (2 828 738 292,88 EUR) uglavnom se može objasniti sljedećim stavkama:

- nekonsolidirana bilanca (imovina) uključuje:
 - sve iznose subrogirane EU-u nakon što je EIB aktivirao jamstva za plaćanje nepodmirenih obroka zajmova (dospjela dugovanja uvećana za zatezne kamate). Međutim, s obzirom na političku situaciju u Siriji ti su iznosi na temelju odluke računovodstvenog službenika Europske komisije sasvim umanjani u financijskim izvještajima za 2019.,
 - potraživanje u iznosu od 0,7 milijuna EUR od EIB-a za djelomični povrat zajma zračnoj luci Enfidha (Tunis) koje je EIB naplatio u prosincu 2019. i uplatio na bankovni račun Jamstvenog fonda u siječnju 2020.,
- nekonsolidirana bilanca ne uključuje iznos od 240,2 milijuna EUR doprinosa iz proračuna EU-a u Fond koji je prenesen 2020. jer je izvršen prijeboj tog potraživanja odgovarajućom obvezom u konsolidiranim financijskim izvještajima EU-a,
- aktivirana sredstva Jamstvenog fonda EIB-u (i ako je primjenjivo, naknadno naplaćeni iznosi i zatezne kamate) priznata su kao smanjenja (povećanja) neto imovine (doprinos EU-a) u financijskim izvještajima koje je sastavio EIB. U nekonsolidiranim financijskim izvještajima iznosi isplaćeni EIB-u aktiviranjem sredstava nisu oduzeti od neto imovine jer su evidentirani kao subrogirani iznosi. Ti su iznosi obračunani kao prihodi (obračunane zatezne kamate i novčane kazne, pozitivne tečajne razlike) ili rashodi (rezervacije, smanjenja vrijednosti, obveze za financijska jamstva, negativne tečajne razlike). To je razlog trajne razlike između stavki neto imovine (doprinos EU-a i zadržana dobit) koje se priznaju u financijskim izvještajima koje sastavlja EIB i nekonsolidiranim financijskim izvještajima koje sastavlja Europska komisija.

3.2. Nekonsolidirani izvještaj o financijskom rezultatu

Nekonsolidirani izvještaj o financijskom rezultatu sastavlja se, kao i bilanca, radi uključivanja u konsolidirane financijske izvještaje EU-a.

	2019.	2018.
Prihodi od poslovanja	266 252	2 928 446
Troškovi poslovanja	(3 494 876)	(4 876 241)
REZULTAT POSLOVANJA	(3 228 615)	(1 947 795)
Financijski prihodi	42 681 966	30 241 834

Financijski rashodi	(39 575 953)	(20 906 275)
FINANCIJSKI REZULTAT	3 106 013	9 335 559
POSLOVNI REZULTAT ZA GODINU	(122 602)	7 387 764

- Prihodi od poslovanja uključuju pozitivne tečajne razlike u iznosu od 0,3 milijuna EUR.
- Troškovi poslovanja većinom uključuju naknade EIB-u za upravljanje imovinom (0,8 milijuna EUR), EIB-ove vanjske troškove naplate (0,2 milijuna EUR) i dodatni iznos financijskih rezervacija za buduće nepodmirene obroke zajmova odobrenih Siriji (2,2 milijuna EUR).
- Financijski prihodi uglavnom uključuju prihode od kamata iz investicijskog portfelja (7,7 milijuna EUR), ostvarene dobitke od prodaje financijske imovine (16,8 milijuna EUR), naknade povezane s rizikom ostvarene u operacijama u okviru privatnog mandata iz Inicijative za jačanje gospodarske otpornosti (2,2 milijuna EUR) i obračunane zatezne kamate na subrogirane iznose (15,9 milijuna EUR).
- Financijski rashodi uglavnom uključuju gubitke od umanjenja vrijednosti (19,6 milijuna EUR) iznosa subrogiranih EU-u u 2019. (vidjeti točku 5.), ostvarene gubitke od prodaje financijske imovine (0,3 milijuna EUR) i priznate obveze za financijska jamstva za operacije u okviru privatnog mandata iz Inicijative za jačanje gospodarske otpornosti (19,6 milijuna EUR).

4. UPRAVLJANJE IMOVINOM JAMSTVENOG FONDA

4.1. Investicijska politika

Likvidna imovina Fonda ulaže se u skladu s načelima upravljanja iz Priloga Sporazumu o upravljanju, kako je izmijenjen³. Stoga se za monetarnu imovinu izdvajaju dostatna sredstva za pokriće kratkoročnih odljeva (do godinu dana), u omjeru koji se određuje u godišnjoj strategiji ulaganja. Preostala imovina može se raspodijeliti na srednjoročne i dugoročne instrumente, s maksimalnim dospijećem 10 godina i šest mjeseci od datuma plaćanja (srednjoročni i dugoročni portfelj). Prema stanju s kraja 2019., cjelokupno modificirano trajanje portfelja Fonda bilo je približno tri godine.

³ Izmijenjen Dodatnim sporazumom br. 1 od 23. rujna 1996., Dodatnim sporazumom br. 2 od 8. svibnja 2002., Dodatnim sporazumom br. 3 od 25. veljače 2008., Dodatnim sporazumom br. 4 od 9. studenoga 2010. i Dodatnim sporazumom br. 5 iz rujna 2018.

4.2. Rezultati i tržišna kretanja u 2019.

Rezultati portfelja Fonda prate se po tržišnoj vrijednosti. Portfelj Fonda ostvario je u 2019. zdrav povrat od 1,3 %, koji se temelji na nastavku poslovanja u okruženju s nižim prinosima i pozitivnim raspoloženjem u pogledu rizika. Portfelj Fonda ostvario je slabiji rezultat u odnosu na svoju referentnu vrijednost za -9,03 bazna boda. Pozitivan povrat pretvorio se u pozitivan doprinos u iznosu od 33 milijuna EUR. Prema stanju s kraja 2019., tržišna vrijednost portfelja Fonda iznosila je približno 2 580 milijuna EUR.

U kontekstu slabljenja gospodarstva, smanjene inflacije i negativnih geopolitičkih rizika, monetarna politika postala je akomodativna. Američka središnja banka (FED) tijekom druge polovine 2019. tri je puta smanjila svoju kamatnu stopu, čime je preokrenula ciklus pooštavanja monetarne politike pokrenut 2015.. Osim toga, ESB je u rujnu donio paket poticajnih mjera koji se sastoji od smanjenja depozita za 10 baznih bodova, produljenja ciljanih operacija dugoročnijeg refinanciranja, dvostupanjskog sustava za banke i otvorenog programa kvantitativnog popuštanja.

Proizvodni sektor u SAD-u i Europi smanjio se zbog slabljenja svjetske trgovine. Uslužni sektor i dalje raste, iako usporeno. Inflacija u europodručju bila je niža od cilja koji su odredile središnje banke dok se inflacija u SAD-u približila ciljanoj, no FED to povećanje nije smatrao zadovoljavajućim.

Geopolitički rizici eskalirali su tijekom kolovoza, uz pojačane trgovinske napetosti između SAD-a i Kine, a neizvjesnost povezana s Brexitom negativno je utjecala na raspoloženje ulagača u Europi. Stope u Europi i SAD-u do rujna su pale na niže razine zbog akomodativne politike središnjih banaka, niskih očekivanja u pogledu rasta i neizvjesnosti povezane s geopolitičkim rizicima.

Stope su se nešto povećale u četvrtom tromjesečju u kontekstu popuštanja geopolitičkih napetosti i stabilizacije podataka o gospodarstvu. Kreditne marže, zahvaljujući akomodativnoj politici središnjih banaka, zabilježili su negativna kretanja s povremenim slučajevima rasta.

5. AKTIVIRANJE SREDSTAVA JAMSTVENOG FONDA

Siriya

Nepodmirivanje dospjelih obveza po zajmovima koje je EIB odobrio Siriji traje od studenoga 2011. Stoga je EIB u skladu sa sporazumima o jamstvu između EU-a i EIB-a do 31. prosinca 2019. 77 puta aktivirao sredstva iz Jamstvenog fonda EU-a u ukupnom iznosu od 475,96 milijuna EUR (uključujući novčane kazne koje je EIB obračunao i naplatio).

6. NAKNADE EIB-U

Naknade EIB-u obuhvaćaju naknade za upravljanje i naknade za troškove naplate. Naknade za upravljanje odnose se na upravljanje imovinom Fonda. Naknade za trošak naplate odnose se na EIB-ove vanjske troškove naplate potraživanja koja proizlaze iz neispunjavanja obveza pokrivenih jamstvom EU-a za EIB-ove operacije financiranja izvan Unije.

Drugim Dodatnim sporazumom Sporazumu od 8. svibnja 2002. utvrđeno je da se Bančina naknada za upravljanje izračunava primjenom degresivnih godišnjih stopa naknada na svaku tranšu sredstava Fonda. Naknada se izračunava na temelju godišnje prosječne imovine Fonda.

Naknada banke za upravljanje u 2019. utvrđena je u iznosu od 817 747 EUR i iskazana je kao trošak u izvještaju o poslovnom rezultatu, a u bilanci kao obračunane obveze (pasiva).

Sporazumom o naplati koji su Komisija i Banka potpisale u prosincu 2018. predviđeno je da se EIB-u nadoknađuju samo vanjski (a ne više unutarnji) troškovi naplate.